

Osasuna Politika Guztietan

BATZORDE TEKNIKOA

Txosten
sektoriala **2020**

Gizarte Politikak

2022ko otsailaren 7an

Euskadi, auzolana

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

OSASUN SAILA

DEPARTAMENTO DE SALUD

Gizarte Politikak

Txosten hau egiteko, Osasun Planean eragina duten Gizarte Politiketako Sailburuordetzaren jarduera nagusiak: Euskadi Lagunkoia Sustraietatik ekimena, betiON Euskadiko Telelaguntzako Zerbitzu Publikoa, sailburuordetza honen eskumen diren genero indarkeriaren aurkako zerbitzuak, pobrezia energetikoaren kontrako baliabideak eta familia-bizitza eta lana uztartzeko laguntzak.

2015-2020 ALDIRAKO ZAHARTZARO AKTIBORAKO EUSKAL ESTRATEGIA: EUSKADI LAGUNKOIA SUSTRAIETATIK

Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailean badakigu aldaketa handia ari dela gertatzen gizartean, zahartze-prozesuaren ondorioz, eta 2015-2020 aldirako Zahartze Aktiborako Euskal Estrategia bultzatuz egin nahi diogu aurre pertsonetikiko konpromisoari.

Estrategia horrek hiru arlo ditu:

- 1. arloa: Gizartea zahartzera egokitzea. Gobernatzeko eredu bat.
- 2. arloa: Hobeto zahartzeko aurre-hartzea eta prebentzioa.
- 3. arloa: Lagunkoitasuna eta partaidetza ongizate-gizartearen eraikuntzan.

Euskadi Lagunkoia proiektua 2015-2020 aldirako Zahartze Aktiborako Euskal Estrategiaren esparruko (3. arloa) ekimen bat da, eta herritaren zein sektore publikoaren, pribatuaren eta sozialaren parte-hartzea sustatzen du, EAEn adiskidetasun-mugimendu bat garatzeko zahartzen doazen pertsonentzako bizi-ingurune egokiak sustatzeko. Osasunaren Munduko Erakundeak sustatutako “Age-friendly Environments Programme” ekimena du oinarri.

“Adinekoekin lagunkoia den hiria hiri-ingurune integratzailea eta irisgarria da, eta zahartze aktiboa sustatzen du.” (OMS, 2007).

Gaur egun, 66 dira Euskadi lagunkoia sareari atxikitako udalerriak. Euskadiko adineko biztanle guztietatik (491.745 pertsona) %71,3 Euskadi lagunkoia sareko udalerrri batean bizi dira, hau da, 350.730 adineko pertsona egon daitezke proiektu horren eraginpean.

Udalerri horiei laguntzeko lanak fase hauetan antolatzen dira:

- Bisitak eta bilerak udal eta elkarte edo erakunde interesdunekin.
- OMEren sareari atxikitzeko behar diren materialak egitea.
- Talde sustatzailearen prestakuntza: udalerrietan TSak prestatzen laguntzea.
- Diagnostikoa egitea
- Ekintza-plana egitea.
- Ekintzak ezartzea.
- Ebaluazioa.

Sustatzen den sareko lanaren barruan, ekimen honetatik hainbat jarduera egin dira 2020an:

- Jardunbide egokiak trukitzea. 2020an udalerrien arteko harremana bultzatu da, talde sustatzaileen arteko interakzioa sustatuz eta interesa zutenen arteko harremana erraztuz. Alarma-egoera dela eta, guztiak ezin izan dira aurrez aurre egin.
- Jardunbide egokien oinarria. Gaur egun, jardunbide egokien bilketa oso lotuta dago sariaren deialdiarekin. 2020an bilketa-lan hori egiten jarraitu da.
- Adiskidetasunari buruzko Europako jardunbide egokien III. jardunaldia egitea, Bilboko Euskalduna Jauregian, eta adiskidetasun-saria ematea, honako helburu hauekin.
- Realización de la III Jornada Buenas prácticas europeas en amigabilidad realizada en el Palacio Euskalduna de Bilbao, y entrega del premio de amigabilidad en la misma con los objetivos de:
  - Udalerrien, herrien eta hirien erronkei eta beharrei buruz hausnartzea, zahartze-prozesura egokitzeko.
  - Beste herrialde eta hiri batzuetan adiskidetasun-esparruan egindako esperientzia berritzaileak eta sortzaileak partekatzea.
  - Jardunbide egokiak nola garatu diren eta horiek euskal testuinguruan errepikatzeke aukerak ikastea.

-
- Lagunkoia Euskadiko JJEE Bankuan bildutako jardunbide egokiak ezagutaraztea.
  - Adiskidetasunari dagokionez berritzaileak eta eraginkorrak izateagatik, Euskal Autonomia Erkidegoko erakundeek garatutako jardunbideen balioa nabarmentzea.
  - “Euskadi lagunkoia” adiskidetasuneko jardunbide egokien saria ematea.
  - Talde sustatzailearen gida egitea. Gidaren edukia egiteko, azken urteotan bildutako informazioarekin lan egin da (nazioarteko bibliografia, udalerrien arrakasta-gakoak eta 2019an garatutako desing thinking taldeak). Lan horrek proposamen-dokumentu bat ekarri du, eta talde sustatzaileetako kideek eta Euskadi Lagunkoia Sareko udaletako teknikariek osatutako kontraste-talde batera eraman da. 9 udalerrik eta 20 pertsonak osatzen dute talde hori. Kontraste-taldea egiteko, Lagunsarea plataformak bi saio egin ditu online, eta informazioa biltzeko dokumentu bat egin da.
  - Establezimendu eta erakunde lagunkoiak. 460 establezimenduk parte hartu dute programa horretan hasieratik, eta webguneko esperientzien mapan daude. Prestakuntza-tailerrak egiten jarraitu da, Sarera atxikitako establezimenduen sarea handitzeko. Zehazki, honako ekintza hauek egin dira:
    - Merkataritzako teknikariek eta merkatarien elkarteekin harremanetan jartzea eta laguntza ematea, ekimena abian jartzeko.
    - Establezimendu lagunkoi tailerrak egitea.
    - Tailerrak ezagutarazten laguntzea, horien aurretik eta ondoren.
    - Zigiluak ematen laguntzea.
    - Atxikitako saltokien datu-basearen kudeaketa.
    - Euskadi lagunkoiaren webguneko esperientzia-mapan atxikitako saltokiak sartzeko kudeaketa.
  - Farmazia lagunkoiak. 2019an farmaziek hautemandako beharretan aurrera egiteko helburuarekin, 2020an bi ekintza zehatz egitea ezarri zen: batetik, azterlan bat egitea Farmazia Lagunkoia proiektua Euskadiko udalerrri guztietara eramateko eskalagarritasuna baloratzeko, eta, bestetik, Farmazia Lagunkoia komunikazio-kanpaina bat egitea, farmazien komunitate-eginkizuna ikusarazteko.

Farmazia lagunkoia proiektuaren eskalagarritasuna aztertzeko, azterlan bati ekin zaio Euskadi Lagunkoia Sareko udalerrietako farmazien errealitatea eta beharrak ezagutzeko, 2019an Irunen egindako pilotajetik abiatuta. Informazio horren bilketaren bidez, Farmazia Lagunkoia proiektua epe luzerako definitu nahi da, eta, horrela, haren beharretan oinarritutako proiektu bat sortu.

Euskadiko Farmazialarien Kontseiluaren lankidetzak eduki da, eta haiekin metodologia eta azterketa-lagina definitu ziren. Azkenean, online inkesta bat egin zen, farmazia gehien errealitatea ezagutzeko. Hiru lurraldeetako herrien aniztasunaren arabera, lagin bat definitu zen haien tamaina aintzat hartuta.

- Lagunsarea plataforma. Urteko lehen hiruhilekoan, udalerriek online komunikatzeko dituzten aukerak aztertu dira, informatika-aditu baten aholkularitzaren bidez. Azkenean, Lagunsarearen sorrera hautatu da Buddypressen kode irekiko sare sozialaren bidez, Wordpress motorraren pean. Plataforma martxoan eta apirilean egin da, talde sustatzaileek aurreko plataforma-ereduaren 2019ko pilotajearen egindako balorazioetan oinarrituta. Oraingo honetan, Lagunsarearen pilotajea Euskadi Lagunkoia talde teknikoaren bidez egin da, apirilean. Hala ere, plataforma udalerrien beharretara egokitu daiteke, eta denboran zehar dituzten beharrezkoen eta eskaeren arabera aldatu ahal izango da.
- Lurralde batzordeak. Lurralde historiko bakoitzean lurralde-batzorde bat egin da urteko hirugarren hiruhilekoan. Euskadi lagunkoia tresnak aurkezteaz gain, gipuzkoarraren kasuan bakardadearen eta belaunaldien arteko harremanen gaia landu da, eta arabarraren kasuan, landa-eremuko jardunbide egokiak aurkeztu dira lehenik, eta, ondoren, landa-ingurunean lan egiteko moduari buruzko tailer bat egin da. Bestalde, Bizkaikoa Bizkaiko Adinekoen Kontseiluarekin eta Bizkaiko Foru Aldundiarekin batera antolatzen da, eta COVID-19ak adiskidetasunean duen eraginari buruzkoa izan da.
- Euskadi lagunkoia monografikoak. 2020ko lehen seihilekoan “Euskadi lagunkoia” monografikoen lerro bat jarri da martxan. Bakardadea izan da aurten garatzeko aukeratu den gaia. Monografikoen helburua da Lagunkoia sareko udalerriek lan-dokumentu bat ematea, non bakardadeei eta esku-hartzei buruzko informazio erabilgarria eta egiaztatua aurkituko den, udalerrietan egoera horiei aurre egiteko.
- Barreiatze-ekintzak. Aurreko edizioetan bezala, Euskadi lagunkoia ekimena hainbat kongresu, ikastaro eta jardunalditan zabandu da, eta, gainera, webgunearen eta sare sozialen bidez zabaltzen jarraitu da. Zehazki, tokiko 11 albiste eta 18 albiste orokor argitaratu dira webgunean.

-
- Laguntza teknikoa. Horrez gain, Sareko udalerrri guztiei laguntza, aholkularitza eta laguntza teknikoa ematen jarraitu da.

Ekimen horren gastua 245.000 €-koa izan zen.

TELELAGUNTZA

Telelaguntza gizarte laguntza eta esku-hartze zerbitzu tekniko bat da, lehen mailako arretako gizarte zerbitzuen esparrukoa, eta aukera ematen die erabiltzaileei, linea telefonikoaren eta komunikazio ekipamendu informatiko espezifiko baten bitartez, urteko egun guztietan eta 24 orduz arreta etengabea edukitzeko; larrialdi edo gizarte beharreko egoerei, euren aldetik edo bestelako baliabide komunitarioak mobilizatuta, erantzun egokia emateko prestakuntza espezifikoak duten pertsonen eskaintzen dute arreta.

Bakarrik bizi diren 75 urtetik gorako pertsonentzat eta gizarte zerbitzuek aitortutako mendekotasun edo zaurgarritasun egoeran dauden 65 urtetik gorakoentzat da. Baita desgaitasun intelektuala, fisikoa edo sentzoriala eta edozein mailatako mendekotasuna aitortuta duten pertsonentzat eta buruko gaixotasunen bat diagnostikatuta edukita mendekotasun egoeran dauden edo gizarte-bazterketa arriskuan dauden pertsonentzat ere.

Telelaguntzak pertsona bere ohiko familia eta gizarte ingurunean egon dadin laguntzen du.

2020. urtearen amaieran, 57.805 erabiltzaile zituen. Generoari dagokionez, %77,51 emakumeak dira, eta %22,49 gizonak. Adinari dagokionez, berriz, %78,85 80 urtetik gorakoak dira, eta %97,56, 65 urtekoak edo hortik gorakoak. Bizikidetzaren unitateari erreparatu, %56 bakarrik bizi dira. Ondoriozta daiteke, beraz, telelaguntza zerbitzuaren erabiltzaile gehienaren profila ondorengo hau zela, 2020an:

- %77,51 emakumeak dira.
- %78,85 80 urtetik gorakoak dira.
- Erabiltzaileen %56 bakarrik bizi dira.

Euskadiko Telelaguntza Publikoaren estaldura %11,59koa da 65 urtetik gorako pertsonen artean; %28,95ko, 80 urtetik gorakoaren artean, eta %37,73koa, berriz, 85 urtetik gorakoaren artean.

2020an telelaguntza zerbitzuan jasotako laguntza-eskaerak 9.399 izan dira.

2020ko deribazioak:

	OSASUN AHOLKUA	AURRETIAZKO HITZORDUA	SOS DEIAK	TUM	HARREMANETA- RAKO PERTSONAK
ARABA	4.897	656	325	378	1.208
BIZKAIA	25.505	3.544	1.459	2.432	5.096
GIPUZKOA	11.145	1.586	886	1.380	3.280
GUZTIRA	41.547	5.786	2.670	4.190	9.584

Tauletako elementuek ondorengo honi egiten diote erreferentzia:

- Osasun Aholkua Osakidetzako larrialdi zerbitzuko erizain talde batek osatzen du.
- Osakidetzak Lehen Mailako Arretako medikuarekin edo erizainarekin zita bat hitzartzeko duen web zerbitzua da Aurretiko Zita.
- Harremanetarako pertsonak erabiltzailearen baliabide gisa ageri diren senideei, lagunei edo auzokideei egiten diete erreferentzia.
- SOS-Deiek (Larrialdiak Koordinatzeko Zentroak) suhiltzaileek edota Poliziak esku hartzen duten deribatzei egiten diete erreferentzia.
- Zerbitzuko Unitate Mugikorreko Teknikariak (TUM) etxebizitzara joaten dira laguntza emateko eta erorikoren bat izaten duten pertsonak altxatzeko, intzidentzia sanitarioren bat ez badute, betiere; kasu horretan, Osasun Aholkuak koordinatuko luke.

Ondorengo grafikoak definitzen du betiON zerbitzua.

GENERO INDARKERIA

Lehendakariaren irailaren 6ko 18/2020 Dekretuak, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioari sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituenak eta horien egitekoak eta jardun-arloak finkatzen dituenak (EHAA 176; 2020/09/07), eta urtarrilaren 19ko 12/2021 Dekretuak, Berdintasun, Justizia eta Gizarte politiketako Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen Dekretua aldatzen duenak (EHAA 21; 2021/01/29) xedatutakoaren arabera, Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritzaren eskumen zuzen izatera pasatu ziren ondorengo zerbitzu hauek:

- Etxeko indarkeriaren edo sexu-erasoen biktima izan diren emakumeentzako informazio eta arreta zerbitzua (SATEVI).
- Genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako ordainketa bakarreko prestazio ekonomikoa.

ETXEKO INDARKERIAREN EDO SEXU-ERASOEN BIKTIMA IZAN DIREN EMAKUMEENTZAKO INFORMAZIO ETA ARRETA ZERBITZUA (SATEVI), 24 ORDU/365 EGUN

Etxeko indarkeriaren edo sexu-erasoen biktima izan diren emakumeentzako informazio eta arreta zerbitzua Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren prestazio

---

eta zerbitzuen zorroari buruzko urriaren 6ko 185/2015 Dekretuan jasota dago, eta I. Eranskineko fitxan (2.7.1.2.) zerbitzua eta horren helburuak, barne hartzen dituzten prestazioak, hartzaileen mugatzea eta zerbitzu eta prestazio ekonomikoak lortzeko gainerako baldintzak zehaztu dira.

2020an, 3.175 dei jaso ditu zerbitzuak; horietatik 2.674 dei pertinenteak izan dira, eta 501 ez-pertinenteak, hainbat arrazoiengatik, batez ere beste gai batzuegatik egindakoak izategatik (%27,94), EAEtik kanpo bizi diren biktimen egin izanagatik (% 22,55), horien atzetik, informazio orokorragoa eskatu da, genero-indarkeriarekin lotuta dagoena baino, baina emakumeentzat interesgarria dena (% 20,16). Jarraian, duten osasun mentaleko arazoak dituzten eta norbaitek entzuteko beharra duten emakumeak daude (%9,78), etxeko indarkeriaren biktimen informazio-eskaerak, generokoak ez direnak (%7,78), gizonak egindakoak (%6,79) eta emakume izate hutsagatik indarkeria-motaren bat jasaten duten emakumeenak (%4,19).

2019ko datuekin alderatuz gero, ikusten da zerbitzua eskatzen duten pertsonen kopurua zertxobait handitu dela, 1.892tik 1.961era.

Zerbitzu horretatik egindako esku-hartzearen esparruan, biktimei eskainitako zuzeneko arretaz gain laguntza ere ematen zaie senide eta profesionalei, emakumeen kontrako indarkeriaren kasuan, bai kasu batekin lotuta, bai eta biktimekin lotura zuzenik eduki gabe ere, arlo horretako informazioa eskatu bada.

Zentzu horretan, artatutakok pertsonen %24 (%18 emakumeak/%6 gizonak) biktimei kontzientziazio-prozesuan laguntzeko informazioa eta orientazioa, edo tratatu txar egoeratik irteteko pautak eskatu dituzten biktimen senideak dira. Senideen taldean, nabarmentzekoak dira biktimen ahaide eta lagunak.

2020an, zerbitzuaren zenbatekoa 324.474,12 €-koa izan zen.

GENERO-INDARKERIAREN BIKTIMA DIREN EMAKUME-ENTZAKO ORDAINKETA BAKARREKO PRESTAZIO EKONOMIKOA

Genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako ordainketa bakarreko prestazio ekonomikoa Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren prestazio eta zerbitzuen zorroari buruzko urriaren 6ko 185/2015 Dekretuan jasota dago, eta I. Eranskineko fitxan (3.1.2.) helburuak, ezaugarriak eta prestazioa jasotzeko baldintzak, hartzaileak eta prestazio ekonomikoa lortzeko gainerako baldintzak zehaztu dira.

2014ko urriaren 29ko aginduak, Enplegu eta Gizarte Politiketako sailburuarenak, genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako laguntza ekonomikoa,

---

genero indarkeriaren aurka babes osoa emateko neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoaren 27. artikuluan aurreikusitakoa, ematea eta ordainketa ezartzen ditu.

Hauek dira 2020ko ekitaldiko datu esanguratsuenak:

- 390 laguntza eskatu ziren (2020ko 320 gehi 2019tik pendiente zeuden 70). Horietatik 236 eman dira, 1.299.509 € guztira; 2020rako aurreikusitako 1.300.000 €ko aurrekontu-partidaren %100.
- 77 laguntza ukatu egin dira; 12, ezetsi, eta 65 ebazteko zeuden abenduaren 31n.
- Laguntza hori jaso duten emakumeetatik 90 EAEkoak dira; 14, erkidegotik kanpokoak eta 132 atzerritarrak.

Lurraldeen arabera, honela banatu dira:

2020	EMANDAKO LAGUNTZAK	URTEKO GASTUA
BIZKAIA	121	656.330
GIPUZKOA	67	344.854
ARABA	48	298.325
GUZTIRA	236	1.299.509

POBREZIA ENERGETIKOA

Pobrezia energetikoak baliabide ekonomiko eskas edo ezari egiten dio erreferentzia, eta familiek arazo handiak izaten dituzte etxebizitza eta zuzkidura gastuei aurre egiteko, energia-hornidurari, zehazki.

Zaugarritasun egoera horiei gizarte-larrialdiko laguntzekin eta Gurutze Gorriaren lankidetzarekin ematen den laguntza nominatibo batekin erantzuten zaie.

2015eko martxoaren 5eko osoko bilkuran, legez besteko 23/2015 proposamena onartu zuen **Eusko Legebiltzarrak**, 4/2011 Dekretuaren egokitzearekin lotuta *“gizarte-larrialdietarako laguntzak eskuratzea izan dezaten likideziarik ez daukaten pertsonen gizarte-bazterketako egoerak, eta estaldurarik gabeko pobrezia-egoera berriak, aurreikusten edo arintzen dituzten berariazko gastuei erantzuteko”*.

Estali gabeko beharrez artean, Legebiltzarreko osoko bilkurak berariaz azpimarratu zituen pobrezia energetikoko egoerak, GLLek (Gurutze Gorria) erantzun gabeko

pobrezia energetikoko kasuei erantzuteko aurreikusitako partida gaitzeari buruzko legez besteko 38/2015 proposamenean azaltzen den bezala. Horregatik aldatu zen egungo kontzeptua, energia-gastuetarako kontzeptu espezifiko bat ezartzeko.

Gizarte-larrialdietarako laguntzei buruzko dekretua aldatzen duen urtarrilaren 17ko 16/2017 Dekretuan, 3. artikulua "ohiko etxebizitza edo bizitokia eduki eta mantendu ahal izateko beharrezkoak diren gastuak" a) atalean, **gastu espezifiko bat ezartzen da energia gastuetarako**, energia-gastuak, elektrizitate, gas edo etxerako beste erregai-horniketa batzuek eraginak barne hartzen dituenak. 3) atalean ezarritako gainerako gastuak metatuta daude, eta honela geratu dira: "Ura, estolderia eta zaborretarako gastuak, bai eta ondasun higiezinaren gaineko zergari dagozkionak ere, ondasunak landa- zein hiri-eremuak izan".

4/2011 Dekretuaren 9. artikulua betetzeko, urtean gehienez emango den zenbatekoa urtero ezarriko da, diru-sailen berrantzez eta gizarte inklusioari dagokionez eskuduna den Eusko Jaurlaritzako sailaren agindu bidez.

GLL

Hona hemen 2020ko gastuaren datuak:

KONTZEPTUA	LAGUNTZA KOP.	ZENBATEKOA	% GUZTIZKO ZENBATEKOA	LAGUNTZAREN BATEZ BESTEKO ZENBATEKOA
ALOKAIKURUA	12.328	14.845.500	% 32,18	806,64
KREDITUEN AMORTIZAZIOAREN INTERESAK	3.807	5.668.729	% 12,29	1.140,35
BESTELAKO MANTENTZE GASTUAK	20.442	9.089.672	% 19,70	227,76
ALTZARIAK ETA ETXETRESNAK	981	392.496	% 0,85	5.160,62
KONPONKETAK ETA INSTALAZIOAK	681	397.849	% 0,86	8.318,50
LEHEN MAILAKO BEHARRAK	10.000	4.846.407	% 10,50	98,45
ZORPETZEA	4.508	5.153.238	% 11,17	106,44
ENERGIA	16.180	5.744.693	% 2,45	16,74
EAE	68.928	46.138.585	% 100	591,53
PERTSONA ONURADUNAK	63.276			
KUDEAKETA UNITATEA	33.304			

GURUTZE GORRIAREN DIRU-LAGUNTZA NOMINATIBOA

Lankidetzaproiektu bat ere badu Sailak Gurutze Gorriarekin, eta zuzkidurei aurre egiteko arazoan ondoriozko egoera litzateke konpontzeko laguntza ekonomikoa ematea du helburu. Laguntza hori urtean 400.000 €-ko diru-laguntza nominatibo baten bidez bideratzen da.

Laguntza ekonomikoa bi modutakoa izan daiteke:

- Fakturen ordainketa zuzena, urtean eta familiako 240 eurotik gorakoak ez badira, betiere.
- Ordainketa-plana, enpresa hornitzaileekin bitartekari lanak eginda, biktimek hainbat kuotatan ordain dezaten, 24 hilabetetik pasatu gabe.

2020an 1.282 familiak hartu dute parte programa horretan; horien lurralde-banaketa ondorengo grafikoak adierazten duena da.

708 familiak Bizkaian, 350 familiak Gipuzkoan eta, azkenik, 224 familiak Araban.

Laguntza eskatu zuten pertsonen %67,23 31-50 urteko talde sozial batekoak dira, eta seme-alabak eta ordaindu ezineko gastuak dituzten familiak dira, antza.

Pobrezia Energetikoaren inguruko proiektua dela-eta 2020an Gurutze Gorrira jo duten familien jatorriari dagokionez: %39,15 espainiarrak dira, %21,68 marokozkoak, %4,36 nigeriarrak eta gainerakoak, 37 herrialde desberdinetakoak.

2020an 295.797,76 € eman dira laguntzetan.

FAMILIA ETA LANA BATERAGARRI EGITEKO LAGUNTZAK

Familiei laguntzeko abenduaren 12ko 13/2008 Legearen helburu nagusietako bat da etxeko eta laneko erantzukizunak uztartu ahal izateko erraztasunak ematea, baita emakumea lan-munduan sartzeko eta haren karrera profesionala garatzeko ere. Horretarako, familientzako hainbat laguntza ekonomiko ezartzen ditu beste zenbait neurriren artean.

Familia eta lana bateragarri egiteko laguntzei buruzko urriaren 22ko 164/2019 Dekretuak lau jarduera-ildo ditu:

1. Seme-alabak zaintzeko lanaldia murriztu edo eszedentzia hartu duten langileentzako laguntzak.

-
- Lan-eszedentzian dauden langileentzako laguntzak, jaiotzagatiko eta urtebetetik beherako adingabearen zaintzagatiko kontribuzio-prestazioetan gurasoek baliatu dituzten aldiak parekatzeko (LERRO BERRIA).
  - 3 urtetik beherako pertsonak zaintzeko lan-eszedentzian dauden, edo 12 urtetik beherako pertsona zaintzeko lanaldi-murriztua duten langileentzako laguntzak.
2. Mendekotasun-egoeran edo osasun-egoera oso larrian dauden senitartekoak zaintzeko eszedentzia hartu edo lanaldia murriztu duten langileentzako laguntzak.
  3. Mendekotasun-egoeran edo osasun-egoera oso larrian dauden senitartekoak zaintzeko eszedentzia hartu edo lanaldia murriztu duten langileak ordeztzeko laguntzak (LANBIDE).
  4. Seme-alaba adingabeak zaintzeko langileak kontratatzeagatiko laguntzak.

Berdintasun, Justizia eta Gizarte politiketako Saileko Familien eta Haurren Zuzendaritzak du a, b eta d lerroak kudeatzeko eskumena.

Helburua: Familia eta lana bateratzen laguntzea eta gizon-emakumeen arteko aukera berdintasuna sustatzea enplegua lortzeko eta enpleguari eusteko orduan, bai eta seme-alabak edo mendekotasun edo osasun-egoera oso larrian dauden senideak bete-betean zaintzeko aukerari dagokionez ere.

Araudia: AGINDUA, 2020ko apirilaren 8koa, Enplegu eta Gizarte Politiketako sailburuarena, Familia eta lana bateragarri egiteko laguntzei buruzko urriaren 22ko 164/2019 Dekretuaren 1. artikulua a), b) eta d) letretan aurreikusitako diruz lagun daitezkeen jardueren aurrekontu-zuzkidura jakinarazten duena.

Hartzaileak: Seme-alabak edo mendeko senitartekoak dituzten familiak, baldin eta seme-alabak zaintzeko eszedentzia edo lanaldi-murrizketa badute, edo 3 urtetik beherako semea edo alaba zaintzeko laguntza behar badute.

Onuradunen kopurua, guztira: 13.746

Laguntzen banaketa:

- **Urtebetetik beherako haurragatik baimenak parekatzeko eszedentzia: 322** (Emakumeak: 9; Gizonak: 313).
- **Seme-alaben zaintza: 12.727.** (Emakumeak: 11.369; Gizonak: 1.358).

-
- **Mendeko pertsonen zaintza: 421.** (Emakumeak: 352; Gizonak: 69).
  - **Zaintzaileen kontratazioa: 276.** (Emakumeak: 195; Gizonak: 81).

Diru-laguntza **eskaerak, guztira:** 19.879

Emandako diru-laguntzak, guztira: 17.834

Aurrekontua: 52.145.650,00 € (37.145.650,00 € baimenduta).

EGINDAKO GASTUA : 22.032.331,46 €

- Urtebetetik beherako haurragatik baimenak parekatzeko eszedentzia: 1.287.918,61€.
- Seme-alaben zaintza: 19.718.645,89 €.
- Mendekoen zaintza: 731.746,40 €.
- Zaintzaileen kontratazioa: 294.020,56 €.

Familiantzako laguntzetan ez ezik, gizartea bateratze erantzunkideak etxean (etxeko lanak eta pertsonen zaintza) eta enpresa-esparruan duen garrantziaren inguruan sentsibilizatzeko ere egiten da lan.

Hauek dira tresna nagusiak:

BATERATU + ATARIA:

Helburuak:

- Gizartea sentsibilizatzea pertsonen zaintzan erantzunkidetasunak duen garrantziaz eta bizitza pertsonala, familiakoa eta lanekoa bateratzen laguntzeko beharraz sentsibilizatzea.
- Enpresak bateratzearen, eta pertsonak egiten duten kudeaketan malgutasuna eta ordutegi arrazionalak txertatzearen efizientzia ekonomiko eta errentagarritasunaren inguruan hezte eta sentsibilizatzea.
- Bateratze neurriak hartzeak dituen balizko neurriak, konpromisoak eta ondorioak ezagutzeko interesa duten langile eta enpresentzako tresnak eskaintzea.
- Bizitza pertsonalaren, familiaren eta lanaren bateratzearekin erlazionatutako gaiak kontsultatzeko erreferentziazko leku bat izatea.

Gastua:

2020an, 2019an kontziliazio erantzukidearen hedapenarekin lotuta hasitako bi kontratu amaitu dira, eta Kontzilia zerbitzu guztien baterako kontratazio berria egin da.

- 2020ko urtarrila-ekaina. Kontzilia webgunea mantentzeko eta eguneratzeko eta kontsultei erantzuteko 2019ko kontratua luzatzea: 6.987,00 €.
- Kontzilia enpresentzako aholkularitza-kontratua (2019ko iraila - 2020ko iraila). Guztira: 18.029 €. 2020ri dagozkio: 13.521,75 €
- Kontzilia zerbitzuak kudeatzeko kontratu berria (2020ko urria - 2021eko abendua): guztira: 55.660 €. 2020ri dagozkio: 22.264 €.

Kontzilia zerbitzuak kudeatzeko kontratu berriak barne hartzen ditu bai kontziliazio erantzukideari buruzko informazioarekin eta hedapenarekin lotutakoak (Kontzilia webgune berria berregituratzea eta eguneratzea, tresna interaktiboak berrikustea, banakako online kontsultei erantzutea, ikerketa monografikoak egitea eta bi hilean behingo Newsletter bat egitea), bai Kontzilia Komunitateari laguntzea (telefono bidezko eta onlineko aholkularitza indibiduala, Talde Motor baten sorkuntza eta dinamizazioa, gutxienez taldeen arteko hiru topaketa antolatzea eta prestakuntza-dokumentazioa egitea).

2020an, banakako (online eta telefono bidez) eta taldekako laguntza-zerbitzu bat eskaini zaie Kontzilia Komunitateko enpresei (Kontzilia pilotajeetan parte hartu zutenei). Zerbitzu horretan, gutxienez hilean behingo harremanak izan dira enpresekin, talde-topaketak (otsailean eta irailean), telelanari buruzko monografiko bat eta prestakuntza-saio bat, estatuko berdintasun-araudiak enpresei nola eragiten dien azaltzeko.

Datuak:

- 50 kontsulta pertsonalizatu.
- Taldekako 2 saio Kontzilia Komunitateko enpresekin.
- Telelanari buruzko material monografikoa.
- Telelanari eta konfinamenduari buruzko galdetegia Kontzilia enpresei.

INOR ATZEAN UTZI GABE FUNTSA

13.000 pertsona eta/edo familia baino gehiagori egin zieten mesede, 2020an, COVID-19ak eragindako edo larriagotutako arrisku-, bazterketa- eta/edo

---

pobrezia-egoerei erantzuteko **Inor Atzean Utzi Gabe** funtsaren barruan garatutako zortzi programek. Programa horiek Euskadiko Elkarrizketa Zibilerako Mahaiaren baztertearen aurkako batzordetik sortu ziren, pandemiaren ondorioz hautemandako premia batzuei erantzuteko. Zortzi programen artean, lau hauek nabarmenduko ditugu:

- **ADI:** laguntza psikologikoa eskaintzen die konfinamendu eta alarma egoeraren ondorioz beren ondoez emozionala areagotu zaien pertsoneri, batez ere adinekoei. 2020an 511 pertsonari eman zitzairen arreta, zuzenean edo zeharka.
- **Betirako:** konfinamenduan senideren bat galdu duten pertsoneri doluan laguntzeko zerbitzu profesionala. 2020an, 402 pertsona edo familia artatu ziren.
- **Azken Sarea Indartzen:** azken sarea da, diru-sarrerak bermatzeko errenta jaso ezin duten eta baliabiderik ez duten pertsonen eta familien oinarrizko beharrei erantzuteko. 2020an 7.621 familiari eskaini zitzairen premien estaldura.
- **Erdu:** adikzioetarako hurbileko esku-hartze programa; 832 pertsonari eman zien arreta unitate mugikorretan eta modu telematikoa.